

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 2015 Nr. 66

A. TITEL

*Protocol van 1997 tot wijziging van het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, zoals gewijzigd door het Protocol van 1978;
(met Bijlage)
Londen, 26 september 1997*

B. TEKST

De Engelse en de Franse tekst van het Protocol, met Bijlage, zijn geplaatst in *Trb.* 1999, 169.
Voor de Engelse tekst van resolutie MEPC.132(53) van 22 juli 2005, zie *Trb.* 2006, 80 en voor correcties in die tekst, zie *Trb.* 2010, 19 en *Trb.* 2014, 198.
Voor de Engelse tekst van resolutie MEPC.176(58) van 10 oktober 2008, zie *Trb.* 2010, 19.
Voor de Engelse tekst van resoluties MEPC.190(60) van 26 maart 2010 en MEPC.194(61) van 1 oktober 2010, zie *Trb.* 2011, 44 en voor een correctie in die tekst, zie *Trb.* 2012, 20.
Voor de Engelse tekst van resoluties MEPC.202(62) en MEPC.203(62) van 15 juli 2011, zie eveneens *Trb.* 2012, 20 en voor correcties in die tekst, zie *Trb.* 2014, 198.
Voor de Engelse tekst van resolutie MEPC.217(63) van 2 maart 2012, zie *Trb.* 2013, 49.
Voor de Engelse tekst van resoluties MEPC.247(66) en MEPC.251(66) van 4 april 2014, zie *Trb.* 2014, 198.
In *Trb.* 2010, 19 dient in de Engelse tekst opnieuw een correctie te worden aangebracht.

Resolutie MEPC.176(58) van 10 oktober 2008

Op blz. 24, in bijlage VI, hoofdstuk III, voorschrift 15, paragraaf 3, vierde regel, dient de voetnoot te worden geschrapt.
In *Trb.* 2012, 20 dienen in de Engelse tekst opnieuw correcties te worden aangebracht.

Resolutie MEPC.202(62) van 15 juli 2011

Op blz. 5, in bijlage VI, appendix VII, subparagraaf .3, onder .1, in de kolom lengtegraad, regel 28, dient „64°38'23"W." te worden vervangen door „64°40'60"W.", in de kolom lengtegraad, regel 29, dient „64°40'60"W." te worden vervangen door „64°40'15"W." en in de kolom lengtegraad, regel 30, dient „64°40'15"W." te worden vervangen door „64°38'23"W.".

Op 17 oktober 2014 heeft de Commissie voor de Bescherming van het Mariene Milieu in overeenstemming met artikel 16, tweede lid, van het Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, juncto artikel VI van het Protocol van 1978 bij het Verdrag, juncto artikel 4 van het Protocol van 1997, resolutie MEPC.258(67) aangenomen houdende wijzigingen van de Bijlage bij dit Protocol. De Engelse tekst¹⁾ van de resolutie luidt als volgt:

¹⁾ De Arabische, de Chinese, de Franse, de Russische en de Spaanse tekst zijn niet opgenomen.
Het voor eensluidend gewaarmerkt afschrift is nog niet ontvangen. In de tekst kunnen derhalve onjuistheden voorkomen, die in een volgend Tractatenblad zullen worden gecorrigeerd.

Resolution MEPC.258(67)

(Adopted on 17 October 2014)

Amendments to the Annex of the Protocol of 1997 to amend the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocol of 1978 relating thereto

Amendments to MARPOL Annex VI

(Amendments to regulations 2 and 13 and the Supplement to the IAPP Certificate)

The Marine Environment Protection Committee,

Recalling Article 38(a) of the Convention on the International Maritime Organization concerning the functions of the Marine Environment Protection Committee conferred upon it by international conventions for the prevention and control of marine pollution from ships,

Noting article 16 of the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973 ("1973 Convention"), article VI of the Protocol of 1978 relating to the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973 ("1978 Protocol") and article 4 of the Protocol of 1997 to amend the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocol of 1978 relating thereto ("1997 Protocol"), which together specify the amendment procedure of the 1997 Protocol and confer upon the appropriate body of the Organization the function of considering and adopting amendments to the 1973 Convention, as modified by the 1978 and 1997 Protocols,

Noting also that, by the 1997 Protocol, Annex VI entitled Regulations for the prevention of air pollution from ships was added to the 1973 Convention,

Noting further that the revised Annex VI, which was adopted by resolution MEPC.176(58), entered into force on 1 July 2010,

Having considered draft amendments to the revised Annex VI concerning engines solely fuelled by gaseous fuels,

1. Adopts, in accordance with article 16(2)(d) of the 1973 Convention, amendments to Annex VI, the text of which is set out in the annex to the present resolution;
2. Determines, in accordance with article 16(2)(f)(iii) of the 1973 Convention, that the amendments shall be deemed to have been accepted on 1 September 2015, unless prior to that date, not less than one third of the Parties or Parties, the combined merchant fleets of which constitute not less than 50% of the gross tonnage of the world's merchant fleet, have communicated to the Organization their objection to the amendments;
3. Invites the Parties to note that, in accordance with article 16(2)(g)(ii) of the 1973 Convention, said amendments shall enter into force on 1 March 2016 upon their acceptance in accordance with paragraph 2 above;
4. Requests the Secretary-General, in conformity with article 16(2)(e) of the 1973 Convention, to transmit to all Parties to the 1973 Convention, as modified by the 1978 and 1997 Protocols, certified copies of the present resolution and the text of the amendments contained in the annex;
5. Requests further the Secretary-General to transmit to the Members of the Organization which are not Parties to the 1973 Convention, as modified by the 1978 and 1997 Protocols, copies of the present resolution and its annex.

Annex
Amendments to MARPOL Annex VI
(Amendments to regulations 2 and 13 and appendix I)

MARPOL Annex VI

Regulations for the prevention of air pollution from ships

CHAPTER 1

GENERAL

Regulation 2

Definitions

1. The definition of "fuel oil" in paragraph 9 is replaced by the following definition:
"Fuel oil means any fuel delivered to and intended for combustion purposes for propulsion or operation on board a ship, including gas, distillate and residual fuels."

2. The definition of "marine diesel engine" in paragraph 14 is replaced by the following definition:
"Marine diesel engine means any reciprocating internal combustion engine operating on liquid or dual fuel, to which regulation 13 of this Annex applies, including booster/compound systems if applied. In addition, a gas fuelled engine installed on a ship constructed on or after 1 March 2016 or a gas fuelled additional or non-identical replacement engine installed on or after that date is also considered as a marine diesel engine."

CHAPTER 3

REQUIREMENTS FOR CONTROL OF EMISSIONS FROM SHIPS

Regulation 13

Nitrogen oxides (NO_x)

3. Paragraph 7.3 is replaced by the following paragraph:

"7.3. With regard to a marine diesel engine with a power output of more than 5,000 kW and a per cylinder displacement at or above 90 litres installed on a ship constructed on or after 1 January 1990, but prior to 1 January 2000, the International Air Pollution Prevention Certificate shall, for a marine diesel engine to which paragraph 7.1 of this regulation applies, indicate one of the following:

- .1. an approved method has been applied pursuant to paragraph 7.1.1 of this regulation;
- .2. the engine has been certified pursuant to paragraph 7.1.2 of this regulation;
- .3. an approved method is not yet commercially available as described in paragraph 7.2 of this regulation; or
- .4. an approved method is not applicable."

Appendix I

Form of International Air Pollution Prevention (IAPP) Certificate (Regulation 8)

Supplement to the International Air Pollution Prevention Certificate (IAPP Certificate)

4. The footnote relating to paragraph 1.4 is replaced by the following footnote:
"* Completed only in respect of ships constructed on or after 1 January 2016 that are specially designed, and used solely for recreational purposes and to which, in accordance with regulation 13.5.2.1 or regulation 13.5.2.3, the NO_x emission limit as given by regulation 13.5.1.1 will not apply."
5. Paragraph 2.2.1 is replaced by the following paragraph:
"2.2.1. The following marine diesel engines installed on this ship are in accordance with the requirements of regulation 13, as indicated:

Applicable regulation of MARPOL Annex VI (NTC = NO _x Technical Code 2008) (AM = Approved Method)		Engine #1	Engine #2	Engine #3	Engine #4	Engine #5	Engine #6
1	Manufacturer and model						
2	Serial number						
3	Use (applicable application cycle(s) – NTC 3.2)						
4	Rated power (kW) (NTC 1.3.11)						
5	Rated speed (RPM) (NTC 1.3.12)						
6	Identical engine installed ≥ 1/1/2000 exempted by 13.1.1.2		☐	☐	☐	☐	☐
7	Identical engine installation date (dd/mm/yyyy) as per 13.1.1.2						
8a	Major Conversion (dd/mm/yyyy)	13.2.1.1 & 13.2.2					
8b		13.2.1.2 & 13.2.3					
8c		13.2.1.3 & 13.2.3					
9a	Tier I	13.3	☐	☐	☐	☐	☐
9b		13.2.2	☐	☐	☐	☐	☐
9c		13.2.3.1	☐	☐	☐	☐	☐
9d		13.2.3.2	☐	☐	☐	☐	☐
9e		13.7.1.2	☐	☐	☐	☐	☐
10a	Tier II	13.4	☐	☐	☐	☐	☐
10b		13.2.2	☐	☐	☐	☐	☐
10c		13.2.2 (Tier III not possible)	☐	☐	☐	☐	☐
10d		13.2.3.2	☐	☐	☐	☐	☐
10e		13.5.2 (Exemptions)	☐	☐	☐	☐	☐
10f		13.7.1.2	☐	☐	☐	☐	☐
11a	Tier III (ECA-NO _x only)	13.5.1.1	☐	☐	☐	☐	☐
11b		13.2.2	☐	☐	☐	☐	☐
11c		13.2.3.2	☐	☐	☐	☐	☐
11d		13.7.1.2	☐	☐	☐	☐	☐
12	AM	installed	☐	☐	☐	☐	☐
13		not commercially available at this survey	☐	☐	☐	☐	☐
14		not applicable	☐	☐	☐	☐	☐

6. Paragraph 2.5 is replaced by the following paragraph:

“2.5. Shipboard incineration (regulation 16)

The ship has an incinerator:

.1. installed on or after 1 January 2000 that complies with:

- .1. resolution MEPC.76(40), as amended
- .2. resolution MEPC.244(66)

.2. installed before 1 January 2000 that complies with:

- .1. resolution MEPC.59(33), as amended
- .2. resolution MEPC.76(40), as amended

Codes

Zie rubriek J van *Trb.* 2005, 30 en rubriek B van *Trb.* 2006, 80, *Trb.* 2007, 29, *Trb.* 2010, 19, *Trb.* 2013, 49 en *Trb.* 2014, 198.

C. VERTALING

Zie *Trb.* 2002, 192, *Trb.* 2007, 29, *Trb.* 2010, 19, *Trb.* 2012, 20, *Trb.* 2013, 49 en *Trb.* 2013, 206 en *Trb.* 2014, 198. In *Trb.* 2010, 19 dient in de vertaling opnieuw een correctie te worden aangebracht.

Resolutie MEPC.176(58) van 10 oktober 2008

Op blz. 70, in bijlage VI, hoofdstuk III, voorschrift 15, paragraaf 3, vierde regel, dient de voetnoot te worden geschrapt.

In *Trb.* 2013, 49 dienen in de vertaling de volgende correcties te worden aangebracht.

Resolutie MEPC.202(62) van 15 juli 2011

Op blz. 8, in bijlage VI, aanhangsel VII, hoofdstuk III, voorschrift 14, paragraaf 7, dient de voetnoot te worden geschrapt.

Op blz. 9, in bijlage VI, appendix VII, subparagraaf .3, onder .1, in de tabel, kolom Lengtegraad, regel 28, dient „64°38'23"W." te worden vervangen door „64°40'60"W.", in de kolom lengtegraad, regel 29, dient „64°40'60"W." te worden vervangen door „64°40'15"W." en in de kolom lengtegraad, regel 30, dient „64°40'15"W." te worden vervangen door „64°38'23"W.".

De vertaling van de in rubriek B van *Trb.* 2014, 198 opgenomen resoluties MEPC.247(66) en MEPC.251(66) van 4 april 2014 luidt als volgt:

Resolutie MEPC.247(66)

(Aangenomen op 4 april 2014)

Wijzigingen van de Bijlage bij het Protocol van 1997 tot wijziging van het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, zoals gewijzigd bij het Protocol van 1978 daarbij

(om het gebruik van de III Code verplicht te stellen)

De Commissie voor de Bescherming van het Mariene Milieu,

In herinnering brengend artikel 38, onderdeel a, van het Verdrag van de Internationale Maritieme Organisatie inzake de taken die aan de Commissie voor de Bescherming van het Mariene Milieu (de Commissie) zijn opgedragen bij internationale verdragen ter voorkoming en bestrijding van verontreiniging van de zee,

Gelet op artikel 16 van het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973 (hierna te noemen het „Verdrag van 1973”), op artikel VI van het Protocol van 1978 bij het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973 (hierna te noemen het „Protocol van 1978”) en op artikel 4 van het Protocol van 1997 tot wijziging van het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, zoals gewijzigd bij het Protocol van 1978 daarbij (hierna te noemen het „Protocol van 1997”), die tezamen de procedure aangeven voor wijziging van het Protocol van 1997 en aan het bevoegde orgaan van de Organisatie de taak opdragen de wijzigingen van het Verdrag van 1973, zoals gewijzigd bij het Protocol van 1978 en bij het Protocol van 1997, te bestuderen en aan te nemen,

Tevens gelet op het feit dat bij het Protocol van 1997, Bijlage VI getiteld Voorschriften ter voorkoming van luchtverontreiniging door schepen aan het Verdrag van 1973 is toegevoegd (hierna te noemen „Bijlage VI”),

In herinnering brengend dat de Algemene Vergadering, tijdens haar achtentwintigste gewone zitting, bij resolutie A.1070(28) de *Code voor de implementatie van IMO-instrumenten (III Code)* heeft aangenomen,

Na bestudering van de voorgestelde wijzigingen van Bijlage VI bij MARPOL om het gebruik van de III Code verplicht te stellen,

1. Neemt, in overeenstemming met artikel 16, tweede lid, onderdeel d, van het Verdrag van 1973, wijzigingen van Bijlage VI aan, waarvan de tekst is vervat in de bijlage bij deze resolutie;
2. Bepaalt dat, ingevolge het nieuwe voorschrift 24 van Bijlage VI, wanneer in de III Code (Bijlage bij resolutie A.1070(28)) „zou/zouden moeten” wordt gebruikt, dit gelezen dient te worden als „moet/moeten”, met uitzondering van de paragrafen 29, 30, 31 en 32;
3. Bepaalt, in overeenstemming met artikel 16, tweede lid, onderdeel f, onder iii, van het Verdrag van 1973, dat de wijzigingen worden geacht te zijn aanvaard op 1 juli 2015, tenzij voorafgaand aan die datum ten minste een derde van de Partijen, dan wel de Partijen waarvan de koopvaardijvloot tezamen ten minste vijftig procent vormen van de brutotonnage van de wereldkoopvaardijvloot, bij de Organisatie bezwaar hebben aangetekend tegen de wijzigingen;
4. Nodigt de partijen uit kennis te nemen van het feit dat de genoemde wijzigingen, in overeenstemming met artikel 16, tweede lid, onderdeel g, onder ii, van het Verdrag van 1973, in werking treden op 1 januari 2016 na hun aanvaarding in overeenstemming met paragraaf twee hierboven;

5. Verzoekt de Secretaris-Generaal, in overeenstemming met artikel 16, tweede lid, onderdeel e, van het Verdrag van 1973, aan alle Partijen bij het Verdrag van 1973, zoals gewijzigd bij het Protocol van 1978 en het Protocol van 1997, voor eensluidend gewaarmerkte afschriften van deze resolutie en van de in de Bijlage vervatte tekst van de wijzigingen te doen toekomen;
6. Verzoekt de Secretaris-Generaal voorts afschriften van deze resolutie en de Bijlage daarbij te doen toekomen aan de Leden van de Organisatie die geen Partij zijn bij het Verdrag van 1973, als gewijzigd bij het Protocol van 1978 en het Protocol van 1997.

Bijlage

Wijzigingen van Bijlage VI bij MARPOL

1. De volgende tekst wordt toegevoegd aan het einde van voorschrift 2:
„Voor de toepassing van deze Bijlage:
  44. wordt onder *Audit* verstaan: een systematisch, onafhankelijk en gedocumenteerd proces voor het verkrijgen van audit-informatie en de objectieve beoordeling daarvan teneinde te bepalen in hoeverre aan de auditcriteria is voldaan.
  45. wordt onder *Auditprogramma* verstaan: het auditprogramma voor IMO-lidstaten dat door de Organisatie is opgezet, rekening houdend met de door de Organisatie ontwikkelde richtlijnen.
  46. wordt onder *Implementatiecode* verstaan: de Code voor de implementatie van IMO-instrumenten (III Code) aangenomen door de Organisatie bij resolutie A.1070(28).
  47. wordt onder *Auditnorm* verstaan: de Implementatiecode.
2. Er wordt een nieuw hoofdstuk 5 toegevoegd, dat luidt als volgt

„HOOFDSTUK 5

VERIFICATIE VAN DE NALEVING VAN DE BEPALINGEN VAN DEZE BIJLAGE

Voorschrift 24

Toepassing

De Partijen gebruiken de bepalingen van de Implementatiecode bij de uitvoering van hun verplichtingen en verantwoordelijkheden zoals vervat in deze Bijlage.

Voorschrift 25

Verificatie van de naleving

1. Elke partij wordt onderworpen aan periodieke audits door de Organisatie in overeenstemming met de auditnorm teneinde de naleving en implementatie van deze Bijlage te verifiëren.
2. De Secretaris-Generaal van de Organisatie is verantwoordelijk voor de uitvoering van het auditprogramma, op basis van de door de Organisatie opgestelde richtlijnen.
3. Elke partij is verantwoordelijk voor het faciliteren van de uitvoering van de audit en de implementatie van een actieprogramma teneinde een vervolg te geven aan de bevindingen, op basis van de door de Organisatie opgestelde richtlijnen.
4. De audit van alle partijen:
  - .1. is gebaseerd op een door de Secretaris-Generaal van de Organisatie ontwikkeld algemeen schema, rekening houdend met de door de Organisatie opgestelde richtlijnen; en
  - .2. vindt periodiek plaats, rekening houdend met de door de Organisatie opgestelde richtlijnen.

Resolutie MEPC.251(66)

(Aangenomen op 4 april 2014)

Wijzigingen van de Bijlage bij het Protocol van 1997 tot wijziging van het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, zoals gewijzigd bij het Protocol van 1978 daarbij

Wijzigingen van Bijlage VI bij MARPOL en de NO_x Technische Code 2008

(Wijzigingen van de voorschriften 2, 13, 19, 20 en 21 en de Aanvulling op het IAPP-certificaat van Bijlage VI bij MARPOL en certificering van dual-fuelmotoren volgens de NO_x Technische Code 2008)

De Commissie voor de Bescherming van het Mariene Milieu,

In herinnering brengend artikel 38, onderdeel a, van het Verdrag van de Internationale Maritieme Organisatie inzake de taken die aan de Commissie voor de Bescherming van het Mariene Milieu zijn opgedragen bij internationale verdragen ter voorkoming en bestrijding van verontreiniging van de zee door schepen,

Gelet op artikel 16 van het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973 (hierna te noemen het „Verdrag van 1973”), op artikel VI van het Protocol van 1978 bij het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973 (hierna te noemen het „Protocol van 1978”) en op artikel 4 van het Protocol van 1997 tot wijziging van het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, zoals gewijzigd bij het Protocol van 1978 daarbij (hierna te noemen het „Protocol van 1997”), die tezamen de procedure aangeven ten aanzien van wijziging van het Protocol van 1997 en aan het bevoegde orgaan van de Organisatie de taak opdragen de wijzigingen van het Verdrag van 1973, zoals gewijzigd bij het Protocol van 1978 en bij het Protocol van 1997, te bestuderen en aan te nemen,

Gelet op het feit dat bij het Protocol van 1997, Bijlage VI getiteld Voorschriften ter voorkoming van luchtverontreiniging door schepen die aan het Verdrag van 1973 is toegevoegd (hierna te noemen „Bijlage VI”),

Voorts gelet op voorschrift 13 van Bijlage VI bij MARPOL waarbij de Technische Code inzake de beheersing van de emissie van stikstofoxiden door scheepsdieselmotoren (NO_x Technische Code 2008) verplicht wordt gesteld,

Tevens gelet op het feit dat zowel de herziene Bijlage VI, aangenomen bij resolutie MEPC.176(58) als de NO_x Technische Code 2008, aangenomen bij resolutie MEPC.177(58) in werking zijn getreden op 1 juli 2010,

Na bestudering van de ontwerpwijzigingen van de herziene Bijlage VI en de NO_x Technische Code 2008,

1. Neemt, in overeenstemming met artikel 16, tweede lid, onderdeel d, van het Verdrag van 1973, de wijzigingen van Bijlage VI en van de NO_x Technische Code 2008 aan, waarvan de tekst is vervat in de Bijlage bij deze resolutie;
2. Bepaalt, in overeenstemming met artikel 16, tweede lid, onderdeel f, onder iii, van het Verdrag van 1973, dat de wijzigingen worden geacht te zijn aanvaard op 1 maart 2015, tenzij voorafgaand aan die datum ten minste een derde van de Partijen, dan wel de Partijen waarvan de koopvaardijvloot tezamen ten minste vijftig procent vormen van de brutotonnage van de wereldkoopvaardijvloot, bij de Organisatie bezwaar hebben aangetekend tegen de wijzigingen;
3. Nodigt de partijen uit kennis te nemen van het feit dat de genoemde wijzigingen, in overeenstemming met artikel 16, tweede lid, onderdeel g, onder ii, van het Verdrag van 1973, in werking treden op 1 september 2015 na hun aanvaarding in overeenstemming met het tweede lid hierboven;
4. Verzoekt de Secretaris-Generaal, in overeenstemming met artikel 16, tweede lid, onderdeel e, van het Verdrag van 1973, aan alle Partijen bij het Verdrag van 1973, zoals gewijzigd bij het Protocol van 1978 en het Protocol van 1997, voor eensluidend gewaarmerkte afschriften van deze resolutie en van de in de Bijlage vervatte tekst van de wijzigingen te doen toekomen;
5. Verzoekt de Secretaris-Generaal voorts afschriften van deze resolutie en de bijlage daarbij te doen toekomen aan de Leden van de Organisatie die geen Partij zijn bij het Verdrag van 1973, als gewijzigd bij het Protocol van 1978 en het Protocol van 1997.

Bijlage

Wijzigingen van Bijlage VI bij MARPOL en van de NO_x Technische Code 2008

Wijzigingen van Bijlage VI bij MARPOL

HOOFDSTUK 1

ALGEMEEN

Voorschrift 2

Begripsomschrijvingen

1. Paragraaf 26 wordt als volgt gewijzigd:

„26. wordt onder *gastanker* in verband met Hoofdstuk 4 van deze Bijlage verstaan een vrachtschip, niet zijnde een lng-tanker als omschreven in paragraaf 38 van dit voorschrift, gebouwd of aangepast en gebruikt voor het vervoer in bulk van een vloeibaar gemaakt gas.”

2. De volgende nieuwe paragrafen 38 tot en met 43 worden als volgt toegevoegd na de bestaande paragraaf 37:

„38. wordt onder *lng-tanker* in verband met Hoofdstuk 4 van deze Bijlage verstaan een vrachtschip gebouwd of aangepast en gebruikt voor het vervoer in bulk van vloeibaar gemaakt aardgas (lng).

39. wordt onder *cruiseschip* in verband met Hoofdstuk 4 van deze Bijlage verstaan een passagiersschip zonder ladingdek dat uitsluitend is ontworpen voor het commercieel vervoer van passagiers in overnachtingsaccommodaties tijdens een zeereis.

40. wordt onder *conventionele voortstuwing* in verband met Hoofdstuk 4 van deze Bijlage verstaan een voortstuwingsmethode waarbij de primaire aandrijving wordt gevormd door een of meer hoofdzuigerverbrandingsmotoren die rechtstreeks of via een versnellingsbak gekoppeld zijn aan een aandrijf-as.

41. wordt onder *niet-conventionele voortstuwing* in verband met Hoofdstuk 4 van deze Bijlage verstaan een voortstuwingsmethode anders dan conventionele voortstuwing, met inbegrip van diesel-elektrische voortstuwing, voortstuwing met turbines en hybride voortstuwing.

42. wordt onder *vrachtschip dat in staat is ijs te breken* in verband met Hoofdstuk 4 van deze Bijlage verstaan een vrachtschip dat is ontworpen om zelfstandig ijslagen te breken met een snelheid van ten minste 2 knopen waarbij de ijslaag een dikte heeft van 1.0 meter of meer en een buigsterkte van ten minste 500 kPa.

43. wordt onder een schip *opgeleverd op of na 1 september 2019* verstaan een schip:

- .1. waarvoor het bouwcontract is afgesloten op of na 1 september 2015; of
- .2. waarvan, bij ontbreken van een bouwcontract, de kiel is gelegd of waarvan de bouw zich in een soortgelijk stadium bevindt op of na 1 maart 2016; of
- .3. waarvan de oplevering plaatsvindt op of na 1 september 2019.”

HOOFDSTUK 2

ONDERZOEK, CERTIFICERING EN CONTROLEMIDDELEN

Voorschrift 5

Onderzoeken

3. In de eerste zin van paragraaf 4.2 worden de woorden „een schip” vervangen door de woorden „een nieuw schip”.

HOOFDSTUK 3

VEREISTEN VOOR BEHEERSING VAN EMISSIES DOOR SCHEPEN

Voorschrift 13

Stikstofoxiden (NO_x)

4. Paragraaf 2.2 wordt als volgt gewijzigd:

„2.2. Voor een belangrijke wijziging waarbij een scheepsdieselmotor vervangen wordt door een niet-identieke scheepsdieselmotor of een aanvullende scheepsdieselmotor geïnstalleerd wordt, zijn de normen in dit voorschrift van kracht die gelden op het tijdstip van de vervanging of toevoeging van de motor. Indien het, uitsluitend in het geval van vervangende motoren, niet mogelijk is te voldoen aan de normen vervat in paragraaf 5.1.1 van dit voorschrift (generatie III, naargelang van toepassing), dienen zij te voldoen aan de normen vervat in paragraaf 4 van dit voorschrift (generatie II), rekening houdend met de door de Organisatie opgestelde richtlijnen.

5. De paragrafen 5.1 en 5.2 worden als volgt gewijzigd:

„Generatie III

5.1. Onverminderd voorschrift 3 van deze Bijlage is in een gebied voor emissiebeheersing dat is aangewezen voor NO_x-controle voor generatie III krachtens paragraaf 6 van dit voorschrift, het gebruik van een scheepsdieselmotor die in een schip is geïnstalleerd:

- .1. verboden, tenzij de emissie van stikstofoxiden (berekend als de totale gewogen emissie van NO_x) door de motor binnen de volgende grenzen blijft, waarbij n = nominaal toerental van de motor (krukasomwentelingen per minuut):
waarbij geldt
  - .1. 3,4 g/kWh wanneer n lager is dan 130 opm;
  - .2. $9 \cdot n^{(-0,2)}$ g/kWh wanneer n gelijk is aan of hoger dan 130 maar lager dan 2.000 opm;
  - .3. 2,0 g/kWh wanneer n gelijk is aan of hoger dan 2000 opm.;
- .2. indien het schip gebouwd is op of na 1 januari 2016 en vaart in het Noord-Amerikaanse gebied voor emissiebeheersing en in het Noord-Amerikaanse Caribische Zeegebied voor emissiebeheersing;
indien
- .3. het schip vaart in een gebied voor emissiebeheersing dat is aangewezen voor NO_x-controle voor generatie III krachtens paragraaf 6 van dit voorschrift, anders dan een gebied voor emissiebeheersing beschreven in paragraaf 5.1.2 van dit voorschrift, en dat is gebouwd op of na de datum waarop dit gebied voor emissiebeheersing is aangenomen, of op een latere datum vermeld in de wijziging waarin het gebied voor emissiebeheersing voor NO_x-controle voor generatie III is aangewezen, naargelang van welke datum de laatste is.

5.2. De normen vervat in paragraaf 5.1.1 van dit voorschrift zijn niet van toepassing op:

- .1. een scheepsdieselmotor geïnstalleerd op een schip met een lengte (L), als omschreven in voorschrift 1.19 van Bijlage I bij dit Verdrag, van minder dan 24 meter wanneer het specifiek is ontworpen en uitsluitend wordt gebruikt voor recreatieve doeleinden; of
- .2. een scheepsdieselmotor geïnstalleerd op een schip met een volgens het identificatieplaatje van de scheepsdieselmotor totaal voortstuwingsvermogen van minder dan 750 kW indien ten genoegen van de Administratie wordt aangetoond dat het schip vanwege de beperkingen van zijn ontwerp of constructie niet kan voldoen aan de normen vervat in paragraaf 5.1.1 van dit voorschrift; of
- .3. een scheepsdieselmotor geïnstalleerd op een schip gebouwd vóór 1 januari 2021 met een brutotonnage van minder dan 500, met een lengte (L), als omschreven in voorschrift 1.19 van Bijlage I bij dit Verdrag, van 24 meter of meer wanneer deze specifiek is ontworpen en uitsluitend wordt gebruikt voor recreatieve doeleinden.”

6. Paragraaf 10 wordt geschrapt.

HOOFDSTUK 4

VOORSCHRIFTEN INZAKE ENERGIE-EFFICIËNTIE VOOR SCHEPEN

Voorschrift 19

Toepassing

7. De nieuwe paragraaf 2.2 wordt als volgt toegevoegd:

„2. schepen die niet met mechanische middelen worden voortgestuwd en platforms, met inbegrip van drijvende productie- en overslageenheden (FPSO's), drijvende opslageenheden (FSU's) en boorplatforms, ongeacht de wijze van voortstuwing ervan.”

8. Paragraaf 3 wordt als volgt gewijzigd:

„3. De voorschriften 20 en 21 van deze Bijlage zijn niet van toepassing op schepen met niet-conventionele voortstuwing, met dien verstande dat de voorschriften 20 en 21 wel van toepassing zijn op cruiseschepen met niet-conventionele voortstuwing en lng-tankers met conventionele of niet-conventionele voortstuwing, opgeleverd op of na 1 september 2019, als omschreven in paragraaf 43 van voorschrift 2. De voorschriften 20 en 21 zijn niet van toepassing op vrachtschepen die in staat zijn ijs te breken.”

Voorschrift 20

Bereikte ontwerpindex voor energie-efficiëntie (Bereikte EEDI)

9. Paragraaf 1 wordt vervangen door:

„1. De bereikte EEDI wordt berekend voor:

- .1. elk nieuw schip;
- .2. elk nieuw schip dat een belangrijke wijziging heeft ondergaan; en
- .3. elk nieuw of bestaand schip dat een belangrijke wijziging heeft ondergaan die zo omvangrijk is dat het schip door de Administratie wordt beschouwd als een nieuw gebouwd schip, dat onder een of meer van de categorieën van de voorschriften 2.25 tot en met 2.35, 2.38 en 2.39 van deze Bijlage valt. De bereikte EEDI dient voor elk afzonderlijk schip te worden berekend en dient te vermelden wat de geschatte prestatie van het schip is in termen van energie-efficiëntie, en dient vergezeld te gaan van het technisch dossier bij de EEDI waarin de informatie staat die nodig is voor het berekenen van de bereikte EEDI alsmede de uitgevoerde berekening zelf. De bereikte EEDI dient te worden geverifieerd aan de hand van het technisch dossier bij de EEDI, hetzij door de Administratie hetzij door een door haar naar behoren gemachtigde organisatie.

Voorschrift 21

Vereiste EEDI

10. Paragraaf 1 wordt vervangen door:

„1. Voor elk:

- .1. nieuw schip;
- .2. nieuw schip dat een belangrijke wijziging heeft ondergaan; en
- .3. nieuw of bestaand schip dat een belangrijke wijziging heeft ondergaan die zo omvangrijk is dat het schip door de Administratie wordt beschouwd als een nieuw gebouwd schip, dat onder een of meer van de categorieën van de voorschriften 2.25 tot en met 2.31, 2.33 tot en met 2.35, 2.38 en 2.39 valt en waarop dit Hoofdstuk van toepassing is, is de bereikte EEDI als volgt:

$$\text{Bereikte EEDI} \leq \text{Vereiste EEDI} = (1-X/100) \times \text{waarde referentielijn}$$
 waarbij X de in tabel 1 vermelde reductiefactor is voor de vereiste EEDI ten opzichte van de EEDI-referentielijn.”

11. Er worden in voorschrift 2 als volgt nieuwe rijen aan tabel 1 toegevoegd voor rorovrachtschepen (vrachtschepen voor voertuigen), lng-tankers, cruiseschepen met niet-conventionele voortstuwing, rorovrachtschepen en roropassagiersschepen alsmede de markeringen ** en *** met de bijbehorende uitleg:

Scheepstype	Omvang	Fase 0 1 jan 2013 – 31 dec 2014	Fase 1 1 jan 2015 – 31 dec 2019	Fase 2 1 jan 2020 – 31 dec 2024	Fase 3 1 jan 2025 en daarna
Lng-tanker***	10.000 ton draagvermogen en hoger	n.v.t	10**	20	30
Rorovrachtschip (vrachtschip voor voertuigen)***	10.000 ton draagvermogen en hoger	n.v.t.	5**	15	30

Scheepstype	Omvang	Fase 0 1 jan 2013 – 31 dec 2014	Fase 1 1 jan 2015 – 31 dec 2019	Fase 2 1 jan 2020 – 31 dec 2024	Fase 3 1 jan 2025 en daarna
Rorovrachtschip***	2.000 ton draagvermogen en hoger	n.v.t.	5**	20	30
	1.000 – 2.000 ton draagvermogen	n.v.t.	0-5***	0-20*	0-30*
Roropassagiers-schip***	1.000 ton draagvermogen en hoger	n.v.t.	5**	20	30
	250 – 1.000 ton draagvermogen	n.v.t.	0-5***	0-20*	0-30*
Cruiseschip*** met niet-conventionele voortstuwing	Brutotonnage 85.000 en hoger	n.v.t.	5**	20	30
	Brutotonnage 25.000 – 85.000	n.v.t.	0-5***	0-20*	0-30*

* De reductiefactor dient lineair te worden geïnterpoleerd uit de twee waarden, afhankelijk van de omvang van het schip. De laagste waarde van de reductiefactor dient te worden toegepast op het schip met de kleinste omvang.

** Fase 1 begint voor deze schepen op 1 september 2015.

*** De reductiefactor is van toepassing op schepen die op of na 1 september 2019 worden opgeleverd, als omschreven in paragraaf 43 van voorschrift 2.

Noot: n.v.t. betekent dat er geen vereiste EEDI van toepassing is."

12. Er worden in paragraaf 3 als volgt nieuwe rijen aan tabel 2 toegevoegd voor rorovrachtschepen (vrachtschepen voor voertuigen), lng-tankers, cruiseschepen met niet-conventionele voortstuwing, rorovrachtschepen en roropassagiersschepen:

Scheepstype als omschreven in voorschrift 2	a	b	c
2.33 Rorovrachtschip (vrachtschip voor voertuigen)	$(\text{draagvermogen/brutotonnage})^{-0,7}$ 780,36 waarbij draagvermogen/ brutotonnage <0.3 1812,63 waarbij draagvermogen/brutotonnage ≥ 0.3	draagvermogen van het schip	0,471
2.34 Rorovrachtschip	1405,15	draagvermogen van het schip	0,498
2.35 Roropassagiersschip	752,16	draagvermogen van het schip	0,381
2.38 lng-tanker	2253,7	draagvermogen van het schip	0,474
2.39 Cruiseschip met niet-conventionele voortstuwing	170,84	brutotonnage van het schip	0,214

"

Aanhangsel I

Model van een Internationaal certificaat betreffende voorkoming van luchtverontreiniging (IAPP) (voorschrift 8)

13. De voetnoot in de Aanvulling bij het Internationaal certificaat betreffende voorkoming van luchtverontreiniging (IAPP-certificaat) wordt als volgt gewijzigd:

„* Uitsluitend in te vullen voor schepen gebouwd op of na 1 januari 2016 die specifiek zijn gebouwd en uitsluitend worden gebruikt voor recreatiedoeleinden en waarop overeenkomstig voorschrift 13.5.2.1 en voorschrift 13.5.2.3 de NO_x-emissiegrenswaarde vervat in voorschrift 13.5.1.1 niet van toepassing is.”

D. PARLEMENT

Zie *Trb.* 2006, 80, *Trb.* 2011, 44, *Trb.* 2012, 20, *Trb.* 2013, 49 en *Trb.* 2014, 198.

De bepalingen van de in rubriek B hierboven geplaatste wijzigingen van 17 oktober 2014 van de Bijlage bij het Protocol (MEPC.258(67)) behoeven ingevolge artikel 7, onderdeel f, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen niet de goedkeuring van de Staten-Generaal.

E. PARTIJGEGEVENS

Zie *Trb.* 1999, 69 en *Trb.* 2006, 80.

Partij	Ondertekening	Voorlopige toepassing	Ratificatie	Type*	In werking	Opzegging	Buiten werking
Antigua en Barbuda			10-07-2007	T	10-10-2007		
Australië			07-08-2007	T	07-11-2007		
Azerbeidzjan			16-07-2004	T	19-05-2005		
Bahama's			08-11-2001	T	19-05-2005		
Bangladesh			18-12-2002	T	19-05-2005		
Barbados			05-04-2004	T	19-05-2005		
België			27-02-2006	T	27-05-2006		
Belize			14-06-2007	T	14-09-2007		
Benin			18-01-2007	T	18-04-2007		
Brazilië			23-02-2010	T	23-05-2010		
Bulgarije			03-12-2004	T	19-05-2005		
Canada			26-03-2010	T	26-06-2010		
Chili			16-10-2006	T	16-01-2007		
China			23-05-2006	T	23-08-2006		
Cookeilanden			12-03-2007	T	12-06-2007		
Cyprus			06-10-2004	T	19-05-2005		
Denemarken	14-10-1998		18-12-2002	R	19-05-2005		
Duitsland			17-06-2003	T	19-05-2005		
Estland			18-07-2005	T	18-10-2005		
Finland	16-06-1998		31-03-2005	R	30-06-2005		
Frankrijk			15-07-2005	T	15-10-2005		
Ghana			01-10-2010	T	01-01-2011		
Griekenland			28-05-2003	T	19-05-2005		
Guatemala			30-01-2015	T	30-04-2015		
Ierland			30-06-2009	T	30-09-2009		
India			23-11-2011	T	23-02-2012		
Indonesië			24-08-2012	T	24-11-2012		
Iran			29-05-2009	T	29-08-2009		
Italië			22-05-2006	T	22-08-2006		

Partij	Ondertekening	Voorlopige toepassing	Ratificatie	Type*	In werking	Opzegging	Buiten werking
Jamaica			29-05-2008	T	29-08-2008		
Japan			15-02-2005	T	19-05-2005		
Kenia			14-01-2008	T	14-04-2008		
Kiribati			05-02-2007	T	05-05-2007		
Koeweit			07-08-2007	T	07-11-2007		
Kroatië			04-05-2005	T	04-08-2005		
Letland			19-06-2006	T	19-09-2006		
Liberia			28-08-2002	T	19-05-2005		
Litouwen			13-09-2005	T	13-12-2005		
Luxemburg			21-11-2005	T	21-02-2006		
Maleisië			27-09-2010	T	27-12-2010		
Malta			30-03-2011	T	30-06-2011		
Marokko			03-05-2011	T	03-08-2011		
Marshall-eilanden			07-03-2002	T	19-05-2005		
Mongolië			19-09-2007	T	19-12-2007		
Nederlanden, het Koninkrijk der			02-10-2006	T	02-01-2007		
Niue			27-06-2012	T	27-09-2012		
Noorwegen			21-12-1998	O	19-05-2005		
Oekraïne			29-10-2009	T	29-01-2010		
Palau			29-09-2011	T	29-12-2011		
Panama			13-05-2003	T	19-05-2005		
Peru			04-12-2013	T	04-03-2014		
Polen			29-04-2005	T	29-07-2005		
Portugal			22-05-2008	T	22-08-2008		
Roemenië			25-01-2007	T	25-04-2007		
Russische Federatie			08-04-2011	T	08-07-2011		
Saint Kitts en Nevis			02-03-2005	T	02-06-2005		
Saint Vincent en de Grenadines			26-11-2008	T	26-02-2009		
Samoa			18-05-2004	T	19-05-2005		
Saudi-Arabië			23-05-2005	T	23-08-2005		
Servië			08-07-2010	T	08-10-2010		
Sierra Leone			10-03-2008	T	10-06-2008		
Singapore			10-08-2000	T	19-05-2005		
Slovenië			03-03-2006	T	03-06-2006		
Slowakije			08-10-2012	T	08-01-2013		
Spanje			26-09-2003	T	19-05-2005		
Syrië			26-08-2008	T	26-11-2008		
Tonga			20-03-2015	T	20-06-2015		
Trinidad en Tobago			07-06-2012	T	07-09-2012		
Tunesië			05-09-2011	T	05-12-2011		
Turkije			04-11-2013	T	04-02-2014		
Turkmenistan			20-11-2014	T	20-02-2015		
Tuvalu			02-12-2005	T	02-03-2006		

Partij	Ondertekening	Voorlopige toepassing	Ratificatie	Type*	In werking	Opzegging	Buiten werking
Uruguay			01-08-2014	T	01-11-2014		
Vanuatu			15-03-2004	T	19-05-2005		
Verenigd Koninkrijk			05-08-2004	T	19-05-2005		
Verenigde Staten van Amerika	22-12-1998		08-10-2008	R	08-01-2009		
Vietnam			19-12-2014	T	19-03-2015		
Zuid-Korea			20-04-2006	T	20-07-2006		
Zweden			18-05-1998	O	19-05-2005		
Zwitserland			24-09-2013	T	24-12-2013		

* O=Ondertekening zonder voorbehoud of vereiste van ratificatie, R=Bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of kennisgeving, T=Toetreding, VG=Voortgezette gebondenheid, NB=Niet bekend

Uitbreidingen

China

Uitgebreid tot	In werking	Buiten werking
Hongkong SAR	20-03-2008	
Macau SAR	23-05-2006	

Denemarken

Uitgebreid tot	In werking	Buiten werking
Faeröer	02-11-2012	

Verenigd Koninkrijk

Uitgebreid tot	In werking	Buiten werking
Britse Maagdeneilanden	09-09-2013	
Caymaneilanden	25-05-2012	
Gibraltar	08-06-2011	
Man	05-04-2012	

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Denemarken, 18 mei 2002

[...] However, the Protocol will not apply to [...] Greenland.

Verenigde Staten van Amerika, 8 oktober 2008

The United States of America understands that the Protocol of 1997 does not, as a matter of international law, prohibit Parties from imposing, as a condition of entry into their ports or internal waters, more stringent emission standards or fuel oil requirements than those identified in the Protocol.

The United States of America understands that Regulation 15 applies only to safety aspects associated with the operation of vapour emission control systems that may be applied during cargo transfer operations between a tanker and port-side facilities and to the requirements specified in Regulation 15 for notification to the International Maritime Organization of port State regulation of such systems.

The United States of America notes that at the time of adoption of the Protocol of 1997, the NO_x emission control limits contained in Regulation 13 were those agreed as being achievable by January 1 2000, on new marine diesel engines, and further notes that Regulation 13(3)(b) contemplated that new technology would become available to reduce on-board NO_x emissions below those limits. As such improved technology is now available, the United States expresses its support for an amendment to Annex VI that would, on an urgent basis, revise the agreed NO_x emission control limits contained in Regulation 13 in keeping with new technological developments.

G. INWERKINGTREDING

Zie *Trb.* 2006, 80, *Trb.* 2007, 29, *Trb.* 2010, 19, *Trb.* 2011, 44, *Trb.* 2012, 20, *Trb.* 2013, 49, *Trb.* 2013, 206 en *Trb.* 2014, 198.

Koninkrijk der Nederlanden

Land	Voorlopige toepassing	In werking	Terugwerkende kracht	Buiten werking
Nederland (in Europa)		02-01-2007		
Nederland (Bonaire)		10-10-2010		
Nederland (Sint Eustatius)		10-10-2010		
Nederland (Saba)		10-10-2010		
Aruba				
Curaçao				
Sint Maarten				

De in rubriek B hierboven geplaatste wijzigingen van 17 oktober 2014 (MEPC.258(67)) zullen ingevolge artikel 16, tweede lid, onderdeel f, onder iii, juncto artikel 16, tweede lid, onderdeel g, onder ii, van het Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, op 1 maart 2016 in werking treden, tenzij vóór 1 september 2015 ten minste een derde van de partijen, dan wel de partijen waarvan de koopvaardijvloot tezamen ten minste vijftig procent vormen van het brutotonnage van de wereldkoopvaardijvloot, bij de Internationale Maritieme Organisatie bezwaar hebben aangetekend tegen de wijzigingen.

J. VERWIJZINGEN

Zie *Trb.* 1999, 169, *Trb.* 2002, 192, *Trb.* 2005, 30, *Trb.* 2006, 80, *Trb.* 2007, 29, *Trb.* 2010, 19, *Trb.* 2011, 44, *Trb.* 2012, 20, *Trb.* 2013, 206 en *Trb.* 2014, 198.

Verbanden

Het Protocol wijzigt:

Titel : Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, zoals gewijzigd door het Protocol van 1978;
Londen, 2 november 1973
Laatste *Trb.* : *Trb.* 2015, 65

Uitgegeven de tweeëntwintigste april 2015.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

A.G. KOENDERS